

Program wychowawczy > Klasa VIII > Wartość XIV > Miłość ludzka (kobiety i mężczyzny) jako zadanie

WARTOŚĆ XIV

Miłość ludzka (kobiety i mężczyzny) jako zadanie¹

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalno-duchowy

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność tworzenia trwałych więzów miłości pomiędzy kobietą i mężczyzną

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wychowanie do miłości

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Czy odpowiedzialna miłość ogranicza ludzką wolność?
- Czym jest subiektywizm i obiektywizm w relacji do miłości?
- Wzajemne kształtowanie kobiecości i męskości.
- Miłość dąży do integracji zarówno „w” osobie, jak i „między” osobami².

2.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Wartość osoby związana jest z (istotą) godnością osoby.
- Miłość jest przeciwieństwem utylitaryzmu.
- Wiąż wspólne dobra i wspólnego celu jednoczy osoby, jest podstawą miłości³.

¹ „Miłość bowiem nigdy nie jest czymś gotowym, czymś tylko «danym» kobiecie i mężczyźnie, ale zawsze jest równocześnie czymś «zadaniem». Tak trzeba na nią patrzeć: miłość poniekąd nigdy nie «jest», ale tylko wciąż «staje się» w zależności od wkładu każdej osoby, od jej gruntownego zaangażowania”. K. Wojtyła, ks., *Miłość i odpowiedzialność*, dz. cyt., s. 124.

² Por. Tamże, s. 105.

³ „Jedyne wyjście z tego nieuchronnego egoizmu istnieje tylko poprzez uznanie poza dobrem czysto subiektywnym, tj. poza przyjemnością, dobra obiektywne, które może również jednoczyć osoby – i wówczas nabiera cech dobra wspólnego. To wspólne dobro obiektywne jest fundamentem miłości, a osoby razem wybierając to wspólne dobro równocześnie mu się podporządkowują. Dzięki temu łączą się z sobą prawdziwym, obiektywnym węzłem miłości, który pozwala im wyzwalać się od subiektywizmu oraz ukrytego w nim nieodzownie egoizmu”. Tamże, s. 40.

Program wychowawczy > Klasa VIII > Wartość XIV > Miłość ludzka (kobiety i mężczyzny) jako zadanie

Zasady

- Kształtuję w sobie umiejętność dawania i przyjmowania: przedmiotów, zyczliwości, uczuć.
- W odniesieniu do drugiej osoby zawsze stosuję normę personalistyczną.
- Z osobą, którą kocham świadomie, wybieram cele wspólnego działania.

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Powołanie małżeńskie to forma życia, która jest zarówno wyborem, jak również darem osobowym.
- Miłość małżeńska powinna być wierna i wyłączna, pomiędzy kobietą i mężczyzną.
- Współżycie seksualne jest znakiem miłosego zjednoczenia osób.

Zasady

- Zjednoczenie osobowe i seksualne dąży do wyrażenia miłości i przekazania życia.
- Wychowuję dziecko do miłości.
- Chronię miłość przed wypaczeniami, błędami i zanikiem.

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Miłość wyraża się poprzez troskę o rozwój drugiej osoby⁴.
- Miłość z natury jest wzajemna⁵.
- Wartość ciała i wartość płci opiera się na wartości osoby.

Zasady

- Jestem gotowy na przyjęcie dobra, jakie stanowi drugi człowiek.

⁴„W ramach współżycia czy współlistnienia wszyscy muszą stale z całą sumiennością i z całym poczuciem odpowiedzialności zabiegać o to podstawowe dobro każdego i wszystkich zarazem, jakim jest po prostu «człowieczeństwo» czy też - inaczej się wyrażając - wartość osoby ludzkiej”. Tamże, s. 33.

⁵„Miłość bowiem sprawia, że osoba właśnie chce siebie oddać innej - tej, którą kocha. Chce niejako przestać być swoją wyłączną własnością, a stać się własnością tej drugiej. [...] Miłość idzie poprzez taką rezygnację, kieruje się jednak tym głębokim przeświadczeniem, że rezygnacja ta prowadzi nie do pomniejszenia i zubożenia, ale wręcz przeciwnie - do rozszerzenia i wzbogacenia egzystencji osoby. Jest to jakby prawo «ekstazy» - wyjścia z siebie, aby tym pełniej bytować w drugim”. Tamże, s. 112.

Program wychowawczy > Klasa VIII > Wartość XIV > Miłość ludzka (kobiety i mężczyzny) jako zadanie

- Oddanie siebie, swojej własnej osoby realizuję poprzez wolną wolę.
- Wartości seksualnej nie traktuję w oderwaniu od osoby drugiej płci.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Analiza tekstu ks. Jana Twardowskiego *Poczekaj*⁶.

„Nie wierzysz – mówiła miłość

w to że nawet z dyplomem zgłupiejesz

że zanudzisz talentem

że z dwojga złego można wybrać trzecie

w życie bez pieniędzy

w to że przepiórka żyje pojedynczo

w zdartą korę czeremchy co pachnie migdałem

w zmarłą co żywa pojawia się we śnie w modnej nowej spódnicy i rozciętej z boku w najlepsze najgorsze w każdego losia co ma żonę kłepę w dziewczynkę z zapalkami w niebo i piekło w diabła i Pana Boga w mieszkanie za rok

Poczekaj jak cię rąbnę

to we wszystko uwierzysz”

Wychowawca organizuje spotkanie, podczas którego poruszony zostaje temat wartości miłości ludzkiej. Powyższy utwór jest punktem wyjścia do dyskusji. Uczniowie próbują odpowiedzieć na pytania: jak miłość jest przedstawiona w utworze, jakie ma cechy, jaki staje się człowiek, gdy zacznie żyć miłością i jaki staje się dla niego świat, gdy jest w nim obecna miłość, czy miłość ma związek z wiarą człowieka, czy prawdziwa miłość jest możliwa?

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczeń wie, że istotą miłości jest pragnienie dobra umiłowanej osoby – bezinteresowny dar z siebie. Zdaje sobie sprawę, że miłość jest normą moralności. Tworzy więzy miłości w oparciu o logikę daru: pełne obdarowanie sobą i przyjęcie tego daru. Młody człowiek rozumie, że przyjęcie życia i darowanie życia w miłości jest powołaniem małżeństwa. Miłość ludzka afirmuje całą osobę. Przeżywana wartość seksualna zostaje włączona w wartość osoby. Człowiek wie, że miłość to nie tylko uczucie. Gotów jest świadomie szukać dobra z innymi, podporządkować się temu

⁶ J. Twardowski, *Poczekaj*, w: J. Twardowski, *Miłość której nie widać nie zasłania sobą*, Częstochowa 2004, s. 11.

Program wychowawczy > Klasa VIII > Wartość XIV > Miłość ludzka (kobiety i mężczyzny) jako zadanie

dobru ze względu na innych lub innym ze względu na to dobro. Miłość traktuje jako twórczą więź, zadaną na całe życie. Nie pojmuje miłości w oderwaniu od odpowiedzialności za kochaną osobę.

2.10. ZAGROŻENIA

Brak postawy personalistycznej w wychowywaniu do miłości może spowodować uformowanie się u młodego człowieka poglądu utylitarystycznego. Istnieje zagrożenie, że w swym postępowaniu zacznie kierować się zasadą użyteczności. Zasada maksymalizacji przyjemności przy równoczesnej minimalizacji przykrości może stać się wówczas normą ludzkiego postępowania. *Istotny błąd leży w uznaniu samej przyjemności za jedyne lub największe dobro, któremu wszystko inne w działaniu człowieka i społeczeństwa ludzkiego winno być podporządkowane*⁷. Przyjemność będzie jedyną motywacją dla ludzkiego działania. Młody człowiek nie zechce uznać, że [...] *to co jest prawdziwie dobre, to, co mi nakazuje moralność i sumienie, łączy się właśnie z pewną przykrością, a domaga się rezygnacji z jakiejś przyjemności*⁸.

⁷ K. Wojtyła, ks., *Miłość i odpowiedzialność*, dz. cyt., s. 38.

⁸ Ponadto Wojtyła dodaje: „Ta przykrość zresztą, tak jak i przyjemność, z której w danym wypadku rezygnuję, nie jest czymś ostatecznym dla mojego rozumnego postępowania. [...] Przyjemność bowiem z samej swojej istoty jest dobrem tylko aktualnym i tylko danego podmiotu, nie jest dobrem ponad-podmiotowym, transsubiektywnym. Jak długo więc to dobro jest uznawane za całkowitą podstawę normy moralnej, tak długo nie może być mowy o jakimś wychodzeniu poza to, co jest tylko dla mnie dobre”. K. Wojtyła, ks., *Miłość...*, dz. cyt., s. 38-39.